

Brüssel, 18.6.2019
C(2019) 4406 final

KOMISJONI SOOVITUS,

18.6.2019,

Eesti lõimitud riikliku energia- ja kliimakava (2021–2030) projekti kohta

{SWD(2019) 277 final}

KOMISJONI SOOVITUS,

18.6.2019,

Eesti lõimitud riikliku energia- ja kliimakava (2021–2030) projekti kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013,¹ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt määrusele (EL) nr 2018/1999 peavad liikmesriigid esitama komisjonile ajavahemikku 2021–2030 hõlmava lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti kooskõlas kõnealuse määruse artikli 3 lõikega 1 ja I lisaga. Esimesed lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projektid tuli esitada 31. detsembriks 2018.
- (2) Eesti esitas oma lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti 28. detsembril 2018. Selle kavaprojekti esitamisega algab komisjoni ja liikmesriikide vahelise järkjärgulise protsessi esimene etapp, et kõnealused energia- ja kliimakavad lõplikult vormistada ja seejärel ellu rakendada.
- (3) Vastavalt määrusele (EL) nr 2018/1999 peab komisjon hindama lõimitud riikliku energia- ja kliimakavade projekte. Komisjon hindas põhjalikult Eesti lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti ning võttis seejuures arvesse määruse (EL) 2018/1999 asjakohaseid üksikasju. Kõnealune hinnang² avaldatakse koos käesoleva soovitusega. Allpool esitatud soovitused põhinevad sellel hinnangul.
- (4) Eelkõige käsitletakse komisjon soovitustes järgmist: i) eesmärkide ja panuste ulatuslikkus, et ühiselt saavutada energialiidu eesmärgid, eriti liidu 2030. aasta taastuvenergia- ja energiatõhususeesmärgid, samuti elektrivõrkude omavahelise ühendatuse tase, mille liikmesriik on 2030. aastaks eesmärgiks seadnud; ii) liikmesriikide ja liidu tasandi eesmärkidega seotud poliitikasuunad ja meetmed ning muud poliitikasuunad ja meetmed, mis võivad piiriüleselt asjakohased olla; iii) täiendavad poliitikasuunad ja meetmed, mida võidakse nõuda lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades; iv) lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas esitatud olemasolevate ning kavandatud poliitikasuundade ja meetmete koostoime ja järjepidevus energialiidu ühe mõõtme ning eri mõõtmete piires.
- (5) Soovitude väljatöötamisel võttis komisjon ühelt poolt arvesse vajadust liita kõigi liikmesriikide kavandatud arvulised panused, et hinnata eesmärki liidu tasandil, ning teiselt poolt vajadust anda asjaomasele liikmesriigile piisavalt aega võtta komisjoni

¹ ELT L 328, 21.12.2018, lk 1.

² SWD(2019) 277.

soovitusi nõuetekohaselt arvesse enne oma lõimitud riikliku energia- ja kliimakava lõplikku vormistamist.

- (6) Komisjoni soovitused liikmesriikide taastuenergiaeesmärkide kohta põhinevad määruse (EL) 2018/1999 II lisas esitatud valemil, mis tugineb objektiivsetele kriteeriumidele.
- (7) Energiatõhususalaste soovituste puhul on komisjon lähtunud hinnangust, mis on antud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projektides esitatud riiklike eesmärkide ulatusele võrreldes liidu tasandi eesmärkide saavutamiseks vajalike ühiste jõupingutustega, võttes vajaduse korral arvesse teavet riigi konkreetse eripära kohta. Riikide lõplik panus energiatõhususse peaks kajastama nende kulutõhusa energiasäätu potentsiaali ning seda peaks toetama kindla, pikaajalise hoonete renoveerimise strateegiaga ja sellekohaste meetmetega, et täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL³ artiklist 7 tulenevaid kohustusi. Samuti peaksid liikmesriigid tõendama, et on nõuetekohaselt võtnud arvesse esimest energiatõhususe põhimõtet, ja selgitama täpsemalt, kuidas aitab energiatõhusus kulutõhusalt saavutada riigi eesmärgid kujundada välja vähese CO₂-sisaldusega konkurentsivõimeline majandus, tagada energiavarustuskindlus ning leida lahendus energiaostuvõimetuse probleemile.
- (8) Vastavalt juhtimismäärusele peavad liikmesriigid andma üldülevaate investeringutest, mis on vajalikud lõimitud riiklikus energia- ja kliimakava projektis esitatud eesmärkide ja panuste saavutamiseks, ning üldhinnangu nende investeringute allikate kohta. Lõimitud riiklikud energia- ja kliimakavad peaksid tagama riikide poliitikasuundade ja meetmete läbipaistvuse ja prognoositavuse ning seega investeerimiskindluse.
- (9) Samal ajal on komisjon Euroopa 2018.–2019. poolaasta ühe osana tähelepanelikult keskendunud liikmesriikide energia- ja kliimapoliitikaga seotud investeringute vajadustele. Euroopa poolaasta raames on komisjon käsitlenud seda küsimust 2019. aasta aruandes Eesti kohta⁴ ja komisjoni soovituses, mis käsitleb nõukogu soovitust Eestile⁵. Lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projektide hindamisel võttis komisjon arvesse Euroopa poolaasta raames tehtud viimaseid järeldusi ja antud soovitusi. Komisjoni soovitused täiendavad Euroopa poolaasta raames esitatud värskemaid riigipõhiseid soovitusi. Ühtlasi peaksid liikmesriigid tagama, et nende lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas võetakse arvesse Euroopa poolaasta raames antud värskemaid riigipõhiseid soovitusi.
- (10) Peale selle peab liikmesriik vastavalt juhtimismäärusele võtma nõuetekohaselt arvesse kõiki soovitusi, mis komisjon on andnud 31. detsembriks 2019 esitatava lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti kohta, ja kui asjaomane liikmesriik ei järgi soovitust või suurt osa sellest, peaks liikmesriik esitama ja avalikustama selle põhjused.
- (11) Vastavalt asjaoludele peaksid liikmesriigid esitama oma lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas ning järgmise aastate ajakohastatud versioonides need samad andmed, mis nad esitavad Eurostatile või Euroopa Keskkonnaametile. Ühtede ja samade

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

⁴ SWD (2019) 1005 final.

⁵ COM (2019) 506 final, 5.6.2019.

allikate ning olemasolu korral ka Euroopa statistika kasutamine on oluline modelleerimise ja prognooside lähtestsenaariumi arvutamiseks. Euroopa statistika kasutamine võimaldab paremini võrrelda lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades kasutatud andmeid ja prognoose.

- (12) Lõplik lõimitud riiklik energia- ja kliimakava peab sisaldama kõiki määruse (EL) 2018/1999 I lisas esitatud üksikasju. Seoses sellega tuleks hinnata kavandatud poliitikasuundade ja meetmete makromajanduslikku mõju ja niivõrd, kui see on võimalik, mõju tervisele, keskkonnale, tööhõivele ja haridusele ning oskustele ja sotsiaalmõju. Lõpliku lõimitud riikliku kliima- ja energiakava ettevalmistamisse tuleb kaasata avalikkus ja muud sidusrühmad. Neid ja muid asjaolusid on kirjeldatud käesoleva soovitusena koos avaldatud talituste töödokumendis⁶.
- (13) Eesti peaks oma lõplikus kavas võtma arvesse kavandatud poliitikasuundade ja meetmete vahelisi seoseid ning eelkõige arvestama energiatõhususe esimese põhimõtte mõju süsihappegaasiheite tunduvalt vähendamisele, energiajulgeolekule ja energia siseturule. Seejuures on olulised asjaolud energiatõhususe osatähtsus energiaimpordist sõltuvuse vähendamisel ja põlevkivist toodetud elektrienergia vähenemise mõju kompenseerimine, pidades ühtlasi silmas eesmärki suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu ja tagada tulevikus piisav elektrienergia tootmise võimsus. Veel üks asjassepuutuv teema on kliimamuutustega seotud riskide mõju energiavarustusele. Eesti peaks eelkõige täpsustama poliitikasuundade ja meetmete ellurakendamise olukorda ja mõju ning esitama kasvuhoonegaaside heite prognoosid poliitikasektorite kaupa (sellise sektori heide, mida hõlmab ELi heitkogustega kauplemise süsteem, ja sellise sektori heide, mida hõlmab jõupingutuste jagamist käsitlev otsus ning maakasutusest, maakasutuse muutumisest ja metsandusest tulenev heide). Samamoodi peavad teadustegevuse, innovatsiooni ja konkurentsivõime valdkonnas seatud eesmärgid toetama muudes Euroopa Liidu poliitikavaldkondades kavandatud jõupingutusi.
- (14) Lõplikule lõimitud riiklikule kliima- ja energiakavale tuleks kasuks, kui selles esitatakse põhjalik analüüs selle kohta, milline on vähese CO₂-heitega tehnoloogia sektori praegune seisund üleilmsel turul, tuues välja konkurentsivõimelised ja võimalikud probleemsed valdkonnad, märkides ära edasised eesmärgid ning poliitikasuunad ja meetmed nende saavutamiseks ning esitades asjakohased seosed ettevõtlus- ja tööstuspoliitika vahel. Samuti tuleks kasuks, kui sellest nähtuks suurem seos ringmajandusega, rõhutades sealset kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali.
- (15) Komisjon on Eestile antud soovitusel lähtunud Eesti poolt esitatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projektist, mis avaldatakse koos käesoleva soovitusena⁷,

SOOVITAB EESTIL TEHA JÄRGMIST:

1. Täpsustada, kuidas plaanitakse saavutada kasvuhoonegaaside heite eesmärk –13 % võrreldes 2005. aastaga ELi heitkogustega kauplemise süsteemi mittekuuluvate heitkoguste osas, märkides sealhulgas maakasutuse, selle muutumise ja

⁶ SWD(2019) 277.

⁷ SWD(2019) 277.

metsandussektori osatähtsuse. Selleks on eelkõige vaja täpsemalt analüüsida kavandatud poliitikasuundade ja määruse (EL) 2018/841 kohaste raamatupidamiseeskirjade kohaldamise ühismõju.

2. Püüda anda oma heakskiidetud panus, s.o taastuvenergia osakaal 42 % aastaks 2030, liidu 2030. aasta taastuvenergia eesmärki, rakendades selleks üksikasjalikke ja arvuliste eesmärkidega poliitikasuundi ja meetmeid, mis on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist (EL) 2018/2001⁸ tulenevate kohustustega, et see eesmärk õigel ajal ja kulutõhusalt saavutada. Esitada täiendavad üksikasjad nende meetmete kohta, mis on vajalikud soovitusliku eesmärgi saavutamiseks kütte- ja jahutussektoris vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artiklile 23 ning selle tagamiseks, et kohaldatakse asjakohaseid meetmeid taastuvate energiaallikate osatähtsuse suurendamiseks, et täita kava projektis transpordisektorile seatud eesmärki ja järgida direktiivi (EL) 2018/2001 artiklit 25. Esitada täiendavad üksikasjad nende erimeetmete kohta, mida kavatakse võtta selleks, et tagada biomassi pikaajaline säästev kasutamine energeetikasektoris, pidades silmas biomassi osatähtsust Eesti energiaallikate jaotuses. Esitada meetmed oma tarbeks toodetavat taastuvenergiat ja taastuvenergiakogukondi hõlmavate raamistike loomise kohta kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artiklitega 21 ja 22, sealhulgas haldusmenetluste lihtsustamise kohta.
3. Seada kõrgem eesmärk lõpp- ja primaarenergia tarbimise vähendamisele aastaks 2030, pidades silmas asjaolu, et liidus 2030. aastaks seatud energiatõhususeesmärgi saavutamiseks on vaja rohkem pingutada. Toetada seda tegevust poliitikasuundade ja meetmetega, mis aitaksid energiasäästu aastaks 2030 veelgi suurendada. Lisada lõplikusse kavasse kõik poliitikasuunad ja meetmed, mida kavatakse rakendada energiasäästu kogueesmärgi saavutamiseks, ning esitada nende rakendamise realistlik ajakava ja selge hinnang investeeringuvajaduste kohta.
4. Täpsustada piisava elektritootmisvõimsuse tagamise meetmeid, pidades silmas taastuvatele energiaallikatele seatud kõrget eesmärki, sealhulgas tarbimiskaja ja energiasalvestusega seotud meetmeid.
5. Sõnastada täpselt turgude lõimimise tulevikueesmärgid, eelkõige meetmed konkurentsivõimelisemate jaeturgude arendamiseks ja tarbijate suuremaks kaasamiseks jaeturul.
6. Selgitada täpsemalt riiklikke ja rahastamiseesmäärke teadustegevuse, innovatsiooni ja konkurentsivõime valdkonnas (eelkõige seoses energialiiduga), mida on vaja saavutada kuni 2030. aastani, nii et need oleksid hõlpsalt mõõdetavad ning toetaksid lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas muudele valdkondadele seatud eesmärkide täitmist. Toetada nende eesmärkide saavutamist konkreetsete ja piisavate poliitikasuundade ja meetmetega, sealhulgas teiste liikmesriikidega koos

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82–209).

väljatöötatavate suundade ja meetmetega, näiteks energiatehnoloogia strateegilise kava kaudu.

7. Veelgi tihendada praegust Balti riikide (Eesti, Läti ja Leedu) head piirkondlikku koostööd; laiendada seda koostööd uutesse valdkondadesse ja geograafiliselt ka Põhjamaadesse (Taani, Soome, Island, Norra ja Rootsi). Piirkondlikes suhetes tuleks keskenduda energia siseturu ja energiajulgeoleku küsimusele, pidades silmas eesmärki suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetava elektri osakaalu elektrisüsteemis ja arvestades seda, et tänu koostööle suureneb elektriimport/-eksport ja vajadus muuta süsteem paindlikumaks; samuti tuleks tähelepanu pöörata transpordisektori CO₂-heite tunduval vähendamisele ja teadustegevusele.
8. Anda üldülevaade investeeringutest, mida on vaja majanduse moderniseerimiseks energia- ja kliimaeesmärkide seisukohast, ning üldhinnang kõnealuste investeeringute allikatele, sealhulgas asjakohasele rahastamisele riigi, piirkonna ja liidu tasandil.
9. Loetleda meetmed, mida on võetud ja mida kavandatakse energiatoetuste järkjärguliseks kõrvaldamiseks, eriti seoses fossiilkütustega.
10. Lisada analüüs selle kohta, milline on vastasmõju õhukvaliteeti ja õhkuheidet käsitlevate meetmetega, ning kirjeldada mõju õhusaastele eri stsenaariumide korral, lisades õhusaasteainete prognoosid, ning võtta arvesse eri valdkondade koostoimet ja kompromisside mõju.
11. Paremini lõimida kavva ausa ja õiglase ülemineku aspektid ning eelkõige täpsustada kavandatud eesmärkide, poliitikasuundade ja meetmete mõju sotsiaalvaldkonnale, tööhõivele ja oskustele. Töötada välja täpsem energiaostuvõimetuse probleemide lahendamise kord, sealhulgas rõhutades energiatõhususmeetmete kasutamist energiaostuvõimetuse vähendamisel, nagu on sätestatud määruses (EL) 2018/1999.

Brüssel, 18.6.2019

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Miguel Arias Cañete

TÕESTATUD KOOPIA
Peasekretäri nimel

Jordi AYET PUIGARNAU
Kantselei juhataja
EUROOPA KOMISJON